

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
MUHARREM KAYHAN'IN
TÜSİAD BERLİN BÜROSU AÇILIŞ TÖRENİ
KONUŞMASI

2 EYLÜL 2003
BERLİN

TUSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax:(90-212) 249 13 50
Fax:(90-312)428 86 76
Fax:(32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

Sayın Başbakanım, Sayın Bakanlar, milletvekilleri,
Sayın büyükelçiler,değerli konuklar

TÜSİAD'ın Almanya bürosunun açılışı dolayısıyla sizlere hitap etmekten onur duyuyorum. Sizi temin ederim ki bu, günün son konuşmasıdır. Zamanınızı fazla almadan, birkaç noktada, bazı gerçeklere ve farklı bakış açılarına dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği ile ilgili hem Türk kamuoyunda hem de Avrupa kamuoyunda olumlu ve olumsuz yaklaşımlar mevcut.

Türkiye tarafından bakıldığında olumsuz veya kararsız yaklaşımların iki temel faktörden kaynaklandığı görülür: Bunların birincisi değişim korkusudur. Değişim, ileriye doğru, geliştirici ve sorun çözücü bir özellik taşısa da, kimileri için konumunu kaybetmek, mevcut statükonun sağladığı imkanlardan yoksun kalmak anlamına gelebilir.

Olumsuz yaklaşımlara yol açan ikinci temel faktör ise güven eksikliğidir. Bu güven eksikliğini yaratan, belirlenen kurallar çerçevesinde hareket edildiğinde sözü edilen hedefe varılacağı konusunda, Avrupa cephesinden ikna edici işaretlerin gelmemesidir. Ya da gerçekten aynı hedeften söz edip etmediğimiz konusundaki kuşkuşların aşılammamasıdır.

TÜSİAD, birinci faktörün, yani değişim korkusunun bertaraf edilmesinde, Türkiye'de gerçekten aktif ve sonuç alıcı bir rol oynamayı başarmıştır. Yıllardır Türk kamuoyuna değişimin kaçınılmazlığını anlatmaya çalışıyoruz. AB yolunda yapılması gerekenlerle, Türkiye'nin daha gelişmiş, daha müreffeh ve mutlu bir toplum olması için yapılması gerekenlerin aynı şeyler olduğunu anlatıyoruz.

Son zamanlarda yaşadığımız hızlı ve olumlu gelişmeler, TÜSİAD gibi pek çok sivil toplum kuruluşunun, aydınların, akademisyenlerin, politikacıların ve basının bu yöndeki çabasının yarattığı birikimin sonucudur diyebiliriz.

İkinci faktörün ortadan kalkması ise, büyük ölçüde Avrupa kamuoyunun Türkiye'ye yaklaşımının değişmesine bağlı. Türk sivil toplum örgütleri olarak bunu tek başımıza başaramayız. Avrupalı dostlarımızın yardımlarına ihtiyacımız var.

Kuşkusuz bu noktada, Avrupa kamuoyunda konuya olumsuz yaklaşanları ya da kararsızlık geçirenleri, temelde neyin etkilediğine bakmak gerekiyor.

Bunu iki maddede toplamak mümkün. Birincisi, ekonomisi zayıf, demokrasisi gelişmemiş bir ülkenin yükünü çekmeme arzusu olarak özetlenebilir. İkincisi ise, bir nüfus ve göç baskısının yarattığı korku olarak nitelenebilir. Böyle bir korku olmasa, dinsel ve kültürel farklılıklar da bu ölçüde önemsenmeyecektir aslında...

Önce birinci maddeyi ele alalım: Bugün Türkiye'ye baktığımızda, değişim sürecine büyük bir ivme kazandırılmış olduğu görülmektedir. AB ile tam üyelik müzakerelerine başlayabilmek için önkoşul olan Kopenhag siyasi kriterlerine geniş ölçüde uyan bir demokratik mevzuat ortamı ve uygulama kararlılığını açıklıkla görmek mümkündür.

Öte yandan, Türkiye ile 2004 yılında müzakerelerin açılması demek, üyeliğe varana kadar belli bir sürenin geçmesi demektir. Bu süre içinde Türkiye'nin mevcut ekonomik yapıda kalması ne kendi açısından ne de müzakerelerin doğal bakımından mümkün değildir. Müzakerelerin başlaması ekonomik uyum sürecini hızlandıracak bir faktör olacaktır.

İkinci ve daha önemli noktaya gelince. Biliyorum tekrar olacak söyleyeceklerim. Fakat bu konuların AB kamuoyunda ne kadar sık yer aldığını dikkate alarak mazur görün lütfen bu tekrarı:

Ne yazık ki demografik verilerimiz AB kamuoyuna doğru yansımamaktadır. Avrupa'da Türkiye'nin 100 milyonluk bir ülke olmaya doğru ilerlediği şeklinde yaygın bir yanlış inanç vardır. Oysa Türkiye'de nüfus artışı duracaktır.

Güç meselesine gelince. Bu korku AB süreçleri bakımından kendi içinde ciddi mantık hataları barındırmaktadır. Türkiye ekonomik kalkınmasını hızlandırmadan, siyasi istikrarını sağlamadan AB ile entegrasyona gidemeyecektir. Bunları sağladığında ise göç veren ülke olmanın maddi temeli ortadan kalkacaktır.

Ayrıca, müzakere süreçleri bunun için vardır ve taraflardan birine sorun yaratacak "serbest dolaşım" gibi bir konunun müzakereler sonunda bir geçiş dönemine bağlanması doğaldır.

Türkiye AB'ne sadece coğrafyasının değil, ekonomisinin ve gelişen toplum yapısının stratejik değerlerini de sunmaya hazırlanmaktadır.

Türkiye, dinamik ve girişimci bir yapıya ve büyük Pazar olanaklarına sahiptir. Sosyal yapımız hızlı bir dönüşüm içindedir. Her alanda önemli reformlar birbiri arkasına gelmektedir.

8 yıllık zorunlu eğitimle birlikte, okullaşma oranı kısa sürede ciddi biçimde artmıştır. Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkartılması tartışılmaya başlanmıştır ve bu reform projesi TÜSİAD tarafından da desteklenmektedir.

Kredi kartı kullanımından, cep telefonuna kadar uzanan gelişmiş tüketim alışkanlıklarının yayılma hızı çok yüksektir. Bireysel emeklilik fonlarının devreye girmesinin, mali piyasalara orta vadede önemli bir derinlik kazandırması beklenmektedir.

Bir bütün olarak Türkiye'nin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı, batı normlarına uygun hızlı bir gelişme çizgisi göstermektedir.

Meseleye bugünün penceresinden bakıldığında, her iki tarafın pesimistlerinin, ortada birinin kazancının diğerinin kaybı haline geldiği sıfır toplamlı bir oyun olduğunu düşünmeleri doğaldır. Oysa yarının penceresinden konuya yaklaştığımızda, iki tarafın da çıkarlarını maksimize ettiği, iki tarafın da kazandığı bir çözümün mümkün olduğunu görebiliriz.

İhtiyacımız olan şey dinamik bir analizdir; birlikte yaşanacak sürecin dönüştürücü gücüne hak ettiği değeri vermektir. Önemli olan Türkiye'yi bugün bulunduğu noktadan, sahip olduğu potansiyelleri ortaklık yararına kullanabileceği bir noktaya getirmektir. Bu nedenle Türkiye bu sorunları çözmeye yönelik bir kurguya sahip olan müzakere sürecine bir an önce başlamalıdır.

1998 yılında, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanlığı yaparken, sayın von Henkel başkanlığındaki bir BDI heyetinin, sayın Cumhurbaşkanı Demirel ve sayın Başbakan Yılmaz ile görüşmelerini sağlamıştım. 1997 Lüksemburg Zirvesi sonucu dibe vuran Türkiye-AB ilişkilerinin düzelmesinde Alman işadamlarının bu ziyaretinin ve sonraki eforlarının katkısını en iyi bilenlerden biriyim. Benzeri bir katkıya bugün de ihtiyaç duyuyoruz.

Sadece kurumların, şirketlerin değil bireylerin de, örneğin birçoğu şu anda bu salonda bulunan, Almanya'da yerleşik Türk işadamlarının da bu süreçte etkin olacağından eminiz.

Değerli konuklar bu akşam sizlerle, Türkiye'nin Avrupa'nın evrensel ideallerine, siyasi istikrarına ve küresel ekonomik rekabet gücüne çok önemli katkılar sağlayan bir AB ülkesi olma yolunda kararlılıkla ilerleyeceğine olan inancımızı paylaşmak istedik.

Davetimize katılarak bizi onurlandırdığınız için bir kez daha teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.